

บทที่ 1

บทนำ

หลักการและเหตุผล

น้ำดื่มได้ว่าเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับการดำเนินชีวิต เพราะน้ำมีความสำคัญต่อร่างกายมนุษย์อย่างมาก การบริโภคน้ำดื่มที่สะอาดปลอดภัยนั้นจะส่งผลต่อการมีสุขภาพที่ดี อุตสาหกรรมน้ำดื่ม เป็นอุตสาหกรรมที่มีความสำคัญและมีบทบาทในประเทศไทย เพราะเป็นปัจจัยสำคัญในการบริโภคที่จำเป็นสำหรับมนุษย์ โดยเฉพาะชีวิตสังคมเมืองใหญ่ทำให้พฤติกรรม การบริโภคเปลี่ยนไปจากเมื่อก่อนเพราะหันมาสนใจสุขภาพอนามัย และสุขภาพกันมากขึ้น ทำให้ธุรกิจน้ำดื่มเติบโตขึ้นอย่างรวดเร็ว น้ำดื่มที่หาซื้อได้ง่ายตามร้านสะดวกซื้อและซูเปอร์มาร์เก็ต เช่น น้ำดื่มบรรจุแก้ว น้ำดื่มบรรจุขวด และน้ำดื่มบรรจุถัง ก็เป็นผลิตภัณฑ์ที่ประชาชน หรือสำนักงานใช้เพื่อบริโภคในชีวิตประจำวัน ไม่ว่าจะใช้เพื่อบริโภคเอง หรือซื้อมาเพื่อขาย ด้วยเหตุนี้จึงทำให้อุตสาหกรรมน้ำดื่มเข้าไปมีส่วนร่วมเกี่ยวกับทุกๆ กิจกรรม ไม่ว่าจะเป็นที่พักอาศัย หรือหน่วยงานราชการและหน่วยงานเอกชน (พัชรีย์ ปั่นโต, 2553)

ตลาดน้ำดื่มบรรจุขวดในประเทศไทยปัจจุบันมีมูลค่าประมาณ 1.8 หมื่นล้านบาท (หนังสือพิมพ์บ้านเมือง, 2555:หนังสือพิมพ์สยามธุรกิจ, 2555) ซึ่งถือเป็นตลาดที่ยังมีความน่าสนใจ เนื่องจากการเพิ่มขึ้นของประชากร ประกอบกับกระแสการดูแลสุขภาพและรูปแบบชีวิตที่เร่งรีบของสังคมเมืองปัญหาความเสื่อมโทรมของแหล่งน้ำธรรมชาติ มลภาวะจากแหล่งต่างๆ เช่น โรงงานอุตสาหกรรมรถยนต์ ทำให้แหล่งน้ำมีภาวะปนเปื้อน ส่งผลให้มีผู้ประกอบการเข้ามาในธุรกิจนี้เพิ่มขึ้น 20-30% (ศูนย์ธุรกิจอุตสาหกรรม BOC, 2555) และมีผู้ประกอบการทั้งรายเล็กและรายใหญ่รวมกันประมาณ 2,000 รายศูนย์วิจัยกิจการไทยมองว่าผู้บริโภคจะยังคงมีความต้องการน้ำดื่มบรรจุขวดอยู่อย่างต่อเนื่องเนื่องจากน้ำดื่มเป็นสินค้าที่มีความจำเป็นต่อร่างกายและคาดการณ์ว่าธุรกิจน้ำดื่มบรรจุขวดจะโตขึ้นอีก 15% (BrandAge, 2554: ออนไลน์)

ปัจจุบันพบว่าผู้ผลิตน้ำดื่มบรรจุขวดออกมาจำหน่ายมากมายจนกลายเป็นสินค้าที่มีการแข่งขันด้านการตลาดอย่างกว้างขวาง และมีการจำหน่ายแพร่หลายซึ่งกลายเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับครัวเรือนและต้องหาซื้อไว้ใช้ในการอุปโภคในชีวิตประจำวัน ผลิตภัณฑ์น้ำดื่มบรรจุขวดจึงเป็นผลิตภัณฑ์ที่สามารถตอบสนองความต้องการ ทำให้ธุรกิจการผลิตน้ำดื่มขยายตัวอย่างรวดเร็วอย่างต่อเนื่อง รวมถึงการจัดจำหน่ายสินค้าที่ครอบคลุมกลุ่มเป้าหมายได้อย่างทั่วถึงและมีประสิทธิภาพ

เพื่อให้สินค้าที่ผลิตออกมาเป็นที่ยอมรับจากผู้บริโภคอย่างกว้างขวางขึ้น และสามารถยื่นหยัดอยู่ได้แม้ต้องเผชิญกับการแข่งขันจากผู้ผลิตรายใหม่ที่เข้ามาในธุรกิจน้ำดื่มในอนาคต ส่งผลให้ผู้บริโภคมีโอกาสและทางเลือกในการบริโภคน้ำดื่มบรรจุขวดที่หลากหลายต่างไปจากเดิม(ศูนย์ธุรกิจอุตสาหกรรม BOC, 2555)

ทิศทางการตลาด ยังคงแข่งขันกันดุเดือด รวมถึงพฤติกรรมผู้บริโภคที่เปลี่ยนไป การเลือกบริโภคเครื่องดื่มไม่ได้เน้นแค่สุขภาพ แต่มีอารมณ์ ความต้องการ เข้ามาผนวก ทำให้ บรรจุภัณฑ์ และนวัตกรรม กลายเป็นเครื่องมือการตลาดสำคัญที่นักการตลาดไม่สามารถมองข้าม (หนังสือพิมพ์ฐานเศรษฐกิจ, 2555) ดังนั้นน้ำที่สะอาดและเหมาะสมต่อการบริโภคนั้นจะต้องมีกระบวนการผลิตที่ได้มาตรฐานและรับประกันความสะอาดโดยผ่านระบบการผลิตที่เรียกว่าระบบรีเวอร์สออสโมซิสซึ่งเป็นระบบการกรองโดยใช้เยื่อกรองชนิดพิเศษที่มีความละเอียดสูงด้วยคุณสมบัตินี้เองทำให้สารละลายสิ่งปนเปื้อนเช่น โลหะหนัก ปุ๋ยเคมี ยาฆ่าแมลง สารตะกั่วรวมทั้งเชื้อโรคต่างๆซึ่งมีขนาดใหญ่กว่าไม่สามารถแทรกตัวเล็ดลอดผ่านเยื่อกรองนี้ไปได้จะมีเพียงน้ำบริสุทธิ์เท่านั้นที่สามารถซึมผ่านได้วิธีการนี้ทำให้น้ำที่ผ่านระบบรีเวอร์สออสโมซิสมีความบริสุทธิ์ระดับมาตรฐานน้ำบริสุทธิ์ของยุโรปและอเมริกาซึ่งเป็นมาตรฐานที่สูงกว่าน้ำกรองและระบบอื่นๆหลายเท่าตัวและนอกจากนี้การฆ่าเชื้อโรคด้วยระบบ โอโซนนั้นถือได้ว่าเป็นทางเลือกอีกทางหนึ่งที่น่าสนใจในการฆ่าเชื้อโรคในกระบวนการผลิตน้ำดื่มเนื่องจากด้วยคุณสมบัติของโอโซน ในการฆ่าเชื้อโรครวมทั้งเชื้อแบคทีเรียไวรัสและเชื้อราโดยไม่เหลือสารตกค้างที่เป็นพิษใดๆและยังง่ายต่อการควบคุม ดังนั้นอาจกล่าวได้ว่าน้ำดื่มที่ผ่านระบบ รีเวอร์สออสโมซิส และระบบ โอโซนนั้น จึงเป็นน้ำที่สะอาดบริสุทธิ์ และเหมาะสมต่อการบริโภค (น้ำดื่มโพลสตาร์, 2555)

จากการขยายตัวทางด้านเศรษฐกิจ ทำให้นักอุปโภคบริโภคขยายตัวตามกำลังซื้อที่เพิ่มขึ้น ความต้องการบริโภคน้ำดื่มจึงแปรตามสัดส่วนของประชากรประกอบกับเชียงใหม่มีแหล่งน้ำธรรมชาติได้ดินที่เหมาะสมต่อการนำน้ำมาบริโภคมากมาย ด้วยสถานการณ์ดังกล่าวเป็นสาเหตุให้เกิดการจัดตั้งโรงงานผลิตและจัดจำหน่ายน้ำดื่มบรรจุขวดในจังหวัดเชียงใหม่ขึ้น สำหรับเชียงใหม่มีจำนวนโรงงานผู้ผลิตน้ำดื่มบรรจุขวดมากกว่า 250 รายและมีโรงงานผลิตน้ำดื่มที่ใช้ระบบรีเวอร์สออสโมซิสและระบบโอโซนร่วมกันในการผลิตน้ำดื่มอยู่ 87 ราย ซึ่งมีมูลค่าของตลาดน้ำดื่มโดยรวมมากกว่า 366 ล้านบาท/ปี ซึ่งมีทั้งผู้ผลิตรายเล็กหรือผู้ผลิตท้องถิ่นกระจายตัวตลอดทั่วเชียงใหม่ ทั้งในตัวเมืองและอำเภอโดยรอบ และผู้ผลิตรายใหญ่เช่น น้ำดื่มออร่า น้ำดื่มตราสิงห์ (กระทรวงสาธารณสุข , 2553) ซึ่งทั้ง 2 ประเภท จะมีจุดแข็งและจุดอ่อนที่แตกต่างกัน เช่น ผู้ผลิตระดับประเทศอย่างตราสิงห์หรือออร่า เป็นตราที่ยอมรับกันอย่างมากของผู้บริโภคอยู่แล้ว ในขณะที่น้ำดื่มบรรจุภาชนะของผู้ผลิต

ในระดับท้องถิ่น ถึงแม้จะเป็นแบรนด์ที่ไม่ค่อยเป็นที่รู้จักของผู้บริโภค แต่จะมีจุดแข็งในแง่ของต้นทุนที่ต่ำกว่า หรือช่องทางการจัดจำหน่ายที่มีได้ทั่วถึงมากกว่า ตลอดจนการปรับผลิตภัณฑ์หรือบริการให้ตรงกับความต้องการของผู้บริโภคในท้องถิ่นได้ดีกว่า (อนพ อนันตวิระพันธุ์, 2548)

ทางด้านช่องทางการจัดจำหน่ายน้ำดื่มนั้น โดยทั่วไป ประกอบไปด้วย ช่องทางการตลาดทางตรงที่หมายถึง การจัดจำหน่ายผลิตภัณฑ์จากผู้ผลิต ไปยังผู้บริโภคโดยตรงโดยไม่ผ่านคนกลาง และช่องทางการตลาดทางอ้อมที่มีการจัดจำหน่ายผลิตภัณฑ์จากผู้ผลิต ไปยังผู้บริโภคที่ต้องผ่านคนกลาง ซึ่งทางผู้ทำการศึกษาเล็งเห็นถึงความเป็นไปได้ในการจัดจำหน่ายน้ำดื่มผ่านการตลาดทางอ้อมโดยอาศัยช่องทางเดียวกับการค้าส่งน้ำแข็งที่ผู้ทำการศึกษาเป็นเจ้าของธุรกิจ เป็นช่องทางหนึ่งในการกระจายสินค้าไปสู่ผู้บริโภคซึ่งมองเห็นว่าน้ำแข็งและน้ำดื่มน่าจะมีความเป็นไปได้ที่จะทำการจัดจำหน่ายคู่กัน

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

เพื่อศึกษาความเป็นไปได้ของการลงทุนใน โรงงานผลิตน้ำดื่มด้วยกระบวนการกรองด้วยวิธีรีเวอร์สออสโมซิสและระบบโอโซน ในอำเภอเมือง เชียงใหม่

ประโยชน์ที่ได้รับจากการศึกษา

1. ทำให้ทราบถึงความเป็นไปได้ของการลงทุนใน โรงงานผลิตน้ำดื่มด้วยกระบวนการกรองด้วยวิธีรีเวอร์สออสโมซิส และระบบโอโซน ในอำเภอเมือง เชียงใหม่
2. สามารถนำข้อมูลที่ได้จากการศึกษา ไปใช้เพื่อวางแผน เพื่อลงทุนใน โรงงานผลิตน้ำดื่ม ให้เกิดประโยชน์ และคุ้มค่าต่อไป

นิยามศัพท์

การศึกษาความเป็นไปได้ ศึกษาวิเคราะห์ด้านการตลาด ด้านเทคนิค ด้านการจัดการด้านการเงิน เพื่อช่วยประกอบการตัดสินใจของผู้ที่มีความสนใจจะลงทุนในโครงการ

โรงงานผลิตน้ำดื่มด้วยระบบรีเวอร์สออสโมซิสและระบบโอโซน หมายถึง โรงงานผลิตน้ำดื่มเพื่อการบริโภค ที่ผ่านเทคโนโลยีระบบกรองน้ำที่สามารถผลิตน้ำบริสุทธิ์ โดยใช้แรงดันสูงดันน้ำผ่านเยื่อกรองที่มีรูขนาดเล็ก เพื่อกรองสารตะกอนต่างๆซึ่งถือว่าเป็นระบบที่มีประสิทธิภาพมากที่สุด นอกจากนี้ น้ำสะอาดที่ผ่านระบบกรองแล้วนั้นจะต้องผ่านระบบการฆ่าเชื้อโรคและกำจัดโลหะหนักด้วยระบบ โอโซน ทำให้มั่นใจได้ว่าน้ำที่ได้มานั้นเป็นน้ำที่สะอาดและเหมาะสมในการอุปโภค